

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Revolutionen kommer inte att finansieras

Perera, Ylva

Published in:
Hufvudstadsbladet

Published: 23/09/2021

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Perera, Y. (2021). Revolutionen kommer inte att finansieras. *Hufvudstadsbladet*. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202201148689>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Revolutionen kommer inte finansieras

”Jag forskar inte en minut om ingen gett mig pengar”, sa en humanistdoktorand på en fest. ”Jag pratar inte feminism med män om ingen gett mig ett konsultarvode”, har jag hört i feministiska kretsar. Bägge uttalandena är förståeliga.

Att forska utan finansiering (medan man t.ex. är arbetslös eller har ett deltidbrödjobb) signalerar att finansörerna med gott samvete kan nedprioritera humaniora, eftersom humanister tydligen är så passionerade att de forskar med eller utan pengar. Att ägna sin fritid (eller arbetstid som egentligen borde ägnas åt andra uppgifter) åt att stå upp för rättigheter som borde vara självklara tär på ens mentala resurser och arbetsförmåga – i synnerhet i sådana fall när personer som själva diskrimineras tvingas påtala rasism, homofobi etc. Det signalerar att jämställdhet inte skulle vara *hela* samhällets eller arbetsplatsens angelägenhet, utan bara något för dem som ”råkar” bry sig.

I bägge fallen handlar det alltså om att en individ kräver lön åt sig själv för att undvika att exploateras, och för att kräva att en verksamhet eller en fråga tas på allvar. Även bland frilanskritiker diskuterar vi ofta det här – att vi bör kräva tillräckligt höga arvoden, både i solidaritet med andra skribenter och för att markera att kritik är viktigt.

Allt det här är sant. Ändå blir jag ibland rädd för att faktum att vi lever i ett kapitalistiskt samhälle där de flesta av oss försörjer oss genom lönearbete har korrumpat oss till den milda grad att vi faktiskt tror att en aktivitet är viktig på riktig först när någon betalar för den. Att jag bör tygla mina impulser att engagera mig för något för mycket om jag inte kan vara säker på att bli betald.

Det skaver i synnerhet när vi pratar om feminism eller solidaritetsfrågor, eftersom det är absurt att tänka sig att kapitalet skulle betala för en aktivitet vars syfte är att kullkasta dess fundament (ojämlikheten). Därav går betald feminism och antirasism alltför ofta ut på att se till att gamla hjul hålls snurrande, men nu under snitsiga jämlikhetsbanér. Det förnekar inte att sådana kampanjer och initiativ kan ha frigörande betydelse för enstaka individer, och mitt syfte just nu är inte heller att baktala feminister som tjänar pengar på sitt kunnande – vi måste alla äta – men vi måste kunna skilja mellan aktivism och konsultarbete.

Min oro är att vi ska glömma att frågan om pengar bara är viktig för att vi lever i ett samhälle där vi överlever genom att sälja vårt arbete. Vilket vi gör, så frågan *är* viktig, men den är viktig av nödvång, inte viktig i sig. Man måste inte heta Marx för att se att när något man från början gjort av engagemang och passion omvandlas till en handelsvara tenderar ens förhållande till det man brann för att svalna och tappa sin resonans.

Men lösningen kan inte heller vara att kräva att nån ska "älska sitt jobb" på ett sätt som gör det fritt fram för arbetsköpare att köra över en – så som jargongen gått kring vårdbranschen under pandemin.

Så vart vill jag komma med det här? Kanske bara till vikten av att hålla två olika diskurser i huvudet samtidigt. Den som handlar om att överleva i lönearbetarsamhället och den som handlar om att vägra mäta sin kärlek till kunskap, konst eller kamp i pengar. Skulle vi ha ett annat system, till exempel medborgarlön, skulle det vara bra mycket lättare. Tills dess får vi nynna på Gil Scott-Herons "The Revolution will Not be Televised" (1971), och minnas att den inte kommer att finansieras heller.

Ylva Perera

Skribenten är litteraturvetare